

ועצמאית. פרק זה נושא את שם של ה"בוקאנירים" — גיבורי רוב הסרטים הרומנטיים של שודדיהים של ימינו.

הבוקאנירים היו חבורה של הרפתקנים בריטיים, צרפתיים, הולנדיים ופורטוגליים, שהיו מאוחדים בשינאתם המשותפת לספרד, שליטת אמריקה המרכזית והדרומית. הספרדים דיכאו את הילידים והמתנחלים, אסרו עליהם לסחור עם כל ארץ מלבד ספרד עצמה. כתוצאה מכך התדלדלה האוכלוסייה באי היספאניולה (סנטו דומינגו של ימינו). באי התרבו עדרים עצומים של בקר וחזירים, וכך הפכה גרעון לימאים עוברי אורח. למבריחים ולשודדים ילידי האי ידעו לשמר את הבשר באמצעים פרימיטיביים, תהליך שנקרא "בוקאני". מכאן השם של שודדיהים, שלמדו מהם את השיטה.

הבוקאנירים השתלטו על האי, הקימו מחסן ובית-חרושת באי טורטוגה, ובהדרגה הקימו לעצמם ממלכה משלהם. הספרדים הגיבו במסע-מלחמה אכזריים, ערכו טבח בתושבי האיים, אולם בעזרת בריטניה, שתמכה בגלוי בשודדים, גדל כוחם וגבר, בייחוד אחרי שהבריטים כבשו, בעזרתם, את ג'מייקה.

בשלב זה רמזו הבוקאנירים לחיידים וקחידי-נחיתה מאורגן. הם תקפו את הערים בחוף אמריקה עצמה, נחלו כמה ניצחונות מזהירים ככיבוש ערים. בשלב מסוים אף חלמו מנהיגי הבוקאנירים על התנחלות גדולה באיי באהאמה, והקמת ממלכה סדירה.

מלכת ה"בוקאנירים"

השלוש שהושג בין בריטניה וספרד ב-1670 היה יכול לשים קץ לתעלולים אלה. לולא הופר עליידי המושלים הבריטיים המקומיים, שהיו שותפי השודדים. כעבור שנה תקף צבא של הבוקאנירים, בהנהגת הנרי מורגאן הגדול, את סאנאמה, כבש ושרף את העיר, ושדד את הזהב שעבר שם בדרכו מפרו לספרד. אולם השלל היה זעום, והמסע נכשל. מורגאן הוחזר לבריטניה, נכלא, חזר לג'מייקה כמושל, ופעל מאז בהצלחה נגד חברי-לשעבר.

אולם כוח הבוקאנירים לא נשבר. להיפך, 300 בוקאנירים חצו את היבשת, הפליגו באוקיינוס השקט, הנחילו לספרדים תבוסה בקרב ימי, ושדדו במשך שנים רבות את נתיביהם הספרדיים.

הנסיבות הפוליטיות השתנו רק כאשר פרצו המלחמות בין צרפת ובריטניה, והבוקאנירים מבני שני האומים התפלגו. הם התגייסו לשרות ארצותיהם היריבות, ככוחות-עזר, והמעצמה הגדולה של הבוקאנירים שקעה.

החוקים נגד שודדיהים נשארו בתקופה זאת אות מתה, מכיוון שהאינדוסטריה באמריקה הצפונית ראתה בהם גיבורים ומטיבי-העם, מפני שהביאו לה סחורות במחירים הרבה יותר זולים מאשר הסוחרים הרשמיים, שהיו כפופים למונופול של לונדון. כאשר הועמדו שודדיים שבוים בפני חברי-מושבקים, זכו לעיתים קרובות בזיכוי. כי-1718 העניק מושל איי באהאמה ככת אחת הניחה לאלפיים שודדיים.

דגל הגולגולת והעצמות

שודדיהים היו הרפתקנים, אנשיים ששאו עבודה קבועה ומישמעת נוקשה. בתום כל מלחמה שיחררו חילותיהם הרשמיים את מלחיהם, והאבטלה הכריחה רבים מהם להשכיר את עצמם לרבי-החובלים ה"פריטיים", שעסקו בעסקים חשודים. כאשר נלכדה ספינת-סוחר עליידי שודדיים, הוזמנו ימאיה לא פעם להצטרף אל שורות הלוחמים ולהשתתף בחלוקת השלל.

לא פעם נולד צוות של יורדיים בדרך פשוטה: מנהיג של קבוצת-ימאים שיכנע את חבריו להשתלט על אוניה, להרוג את הקצינים ולהניף את דגל יורדיהים — לרוב דגל שחור, כשעליו סמל הגולגולת והעצמות השלובות. במיקרים אחרים התחילו השודדים בסירה קטנה, לכדו לאחר-מכן ספינה יותר גדולה, והמשיכו כך בקאריירה עד שהשתלטו על אוניה גדולה ומהירה.

כל התקופות, כמעט ולא היה קו ברור בין ה"פרייבאטיר" ובין השודד הפשוט. לדברי האדמיראל גלסון, מאהבה של לידי האמילטון וגיבור קרב טראפאלגאר, "הפריי-באטיריים אינם טובים משודדיהים", ואכן, לא פעם הפך פרייבאטיר, שלא הצליח

מביעת ה"רוזיטניה"

במלחמת-העולם הראשונה גרמה לכניסת ארצות-הברית למלחמה. ספינת-הנוסעים הבריטית הגדולה, שהובילה נוסעים אמריקאים רבים, טובעה עליידי צוללת גרמנית ללא אזהרה מוקדמת — דבר שהוגדר לאחר-מכן רשמית כמעשה של "פיראטיות".

המאבק

ספינות-תותחים של חיל-הים הבריטי באמצע המאה ה-17, בשעת קרב ימי. ספינות כאלה ניהלו את המאבק נגד שודדיהים. אולם מכיוון שרוב שודדיהים נהנו מחסותן של מדינות, ומילאו מעין תפקיד חצי-רשמי במלחמות בין הממשלות, הופעלו חילות-הים רק נגד ספינות שהיו שייכות לרבי-חובלים ממדינה יריבה. חיל-הים הבריטי שיתף פעולה עם השודדים בכיבוש ג'מייקה.

להתעשר על רקע לאומי משוד ספינות האוייב, לשודד פרטי לגמרי, שתקף כל אוניית-סוחר שנודמנה בדרכו.

בין השודדים היו דמויות רומנטיות רבות. מאות בשנים לפני ימי ליידה האלד התפרסמו שתי רכות-חובלים נועזות, אן בוני ומארי ריד, כמפקדות של אוניות-שודדים. הן איחדו בנוף את שני המיקצועות העתיקים ביותר בעולם.

כל אחד רשאי לתלות

ודי-הים חוסל רק כאשר התעוררה מישפחת העמים לצורך לחסל נגע זה. אחרי השלום העולמי שהושג בקונגרס של וינה ב-1815, עם נפילת נפוליאון, שוב פרח השוד, כאשר ימאי כל הציים נשארו מובטלים.

אולם במרוצת המאה שעברה התאחדו הציים של בריטניה וארצות-הברית כדי לבקר את הנגע. אוניית-הקיסר והמלגראף העניקה לרודפי-השודדים עליונות צבאית, וכך חוסלו הפיראטים באוקיינוס האטלנטי.

באיי יוון שרדו השודדים עד לפני 120 שנה, ובחופי סין עסקו השודדים במלאכתם עוד בשליש הראשון של המאה הנוכחית.

לפי החוק הבינלאומי, הפיראטיות אינה פשע בלפי מדינה מסוימת, אלא נגד האנושות כולה. לכן רשאית כל מדינה, על פי חוק, לכבד ולשפוט כל שודדיים, מבלי להתחשב במוצאו, תחום-פעולתו או לאומיות קורבנותיו. אולם החוק מחייב שיפוט סדיר של שודדיים בתחליכים מישפטיים מקובלים, אלא אם כן נהרג תוך כדי קרב.

שוד בגלל נסיבות פוליטיות

וד במלחמת-העולם הראשונה התעוררה השאלה אם פעולות צבאיות מסוימות כגון הטבעת אוניית-הנוסעים לרוזיטניה עליידי צוללת גרמנית בלי אזהרה מוקדמת, מהווה שודיים — ואחרי המלחמה קבע חוזה בינלאומי שאכן פעולות כאלה הן שודיים. הגרמנים כסרו בכך, כמוכן, והחודש ניסה שבעון גרמני נפוץ להוכיח שוב שטביעת האוניה היתה מוצדקת.

המסקנה הנובעת מן ההיסטוריה הארוכה של שודייהים בגולגולת השונים: הוא נובע לרוב מן הנסיבות הפוליטיות, ואינו ניתן לחיסול ללא שינוי הנסיבות הפוליטיות. אי-אפשר לחסלו כשמדינות סדירות מעניקות לו חסות ומיוע. הנגע חוסל רק כאשר מישפחת העמים התי-עוררה לפעולה משותפת, יצרה חוק בינלאומי יעיל להענשת השודדים כאשר הם, והיתה מוכנה לפעול בצוותא נגד המדינות שחופיהן הפכו מיקלט לפיראטים — כמו "החוף הכארבארי" של לוב כמשך מאות בשנים.

לקחים אלה נכונים כיום נגד שודי-האוויר.